



Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02-800/25-5207/2

Podgorica, 17.03.2025. godine

Za: MINISTARSTVO ODBRANE, ul. Jovana Tomaševića 29, Podgorica

gospodinu, Draganu Krapoviću, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog tehničkog aranžmana između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva nacionalne odbrane Republike Grčke u pogledu učešća i raspoređivanja osoblja Mornarice Vojske Crne Gore brodovima Grčke mornarice tokom učešća u NATO operaciji "Sea Guardian"

Veza: Vaš akt broj: 05031-800/25-360/8 od 28.02.2025. godine

Poštovani gospodine Krapoviću,

Povodom *Predloga tehničkog aranžmana između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva nacionalne odbrane Republike Grčke u pogledu učešća i raspoređivanja osoblja Mornarice Vojske Crne Gore brodovima Grčke mornarice tokom učešća u NATO operaciji "Sea Guardian"*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

U tekstu dostavljenog akta navodi se, da bi se potpisivanjem Tehničkog aranžmana ojačala situaciona svijest o stanju oblasti Mediterana, suočavanju prijetnjama od terorizma, kao i unapređenje kapaciteta partnerskih država ovog regiona, a sve u cilju povećavanja pomorske bezbjednosti.

Na tekst Predloga tehničkog aranžmana i Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

U Izvještaju o analizi uticaja propisa, u dijelu procjene fiskalnog uticaja, navedeno je da je za implementaciju predmetnog Tehničkog aranžmana potrebno izdvajanje finansijskih sredstava iz Budžeta Crne Gore u iznosu od 30.378,00 € za 2025. godinu i da su sredstva planirana kod potrošačke jedinice Ministarstvo odbrane (organizacioni kod 40401), u okviru aktivnosti NATO operacije (programski kod 13 029 001 001), na izdacima 4127, 4141, 4142 i 4143. Takođe, obezbjeđivanje finansijskih sredstava će biti potrebno u dužem vremenskom periodu, s obzirom da nije vremenski ograničeno učešće u navedenoj operaciji.

Shodno navedenom, a na osnovu uvida u sredstva opredijeljena i raspoloživa Zakonom o budžetu Crne Gore za 2025. godinu Ministarstvu odbrane, Ministarstvo finansija sa aspekta državnog budžeta, u načelu nema primjedbi na dostavljeni Tehnički aranžman, uz napomenu da će iznos sredstava potreban za realizaciju predmetnih obaveza u narednim godinama biti predmet razmatranja prilikom procesa izrade godišnjih zakona o budžetu.

S poštovanjem,

MINISTAR
Novica Vuković

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

OBRAZAC

PREDLAGAČ PROPISA

NAZIV PROPISA

Tehnički aranžman između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva nacionalne odbrane Republike Grčke u pogledu učešća i raspoređivanja osoblja Mornarice Vojske Crne Gore na brodovima Grčke mornarice tokom učešća u NATO operaciji „Sea Guardian“

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa („status quo“ opcija)?

- Ovim Tehničkim aranžmanom pravno će se regulisati učešće pripadnika Vojske Crne Gore koji su angažovani na brodovima Grčke mornarice u okviru NATO operacije „Sea Guardian“ u Sredozemnom moru. Potpisivanjem Tehničkog aranžmana definiše se međusobne obaveze između Vojske Crne Gore i Oružanih snaga Grčke tokom učešća u navedenoj operaciji.
- Crna Gora kao kredibilna članica NATO aktivno doprinosi miru i stabilnosti kroz učešće u međunarodnim misijama i operacijama. Uzimajući u obzir sve veći značaj očuvanja pomorske bezbjednosti na južnom krilu Alijanse, Skupština Crne Gore je 13. maja 2024. godine donijela Odluku kojom je predviđeno upućivanje do četiri pripadnika Vojske Crne Gore u pomorsku operaciju „Sea Guardian“ u Sredozemnom moru.
- Bez postojanja pravnog okvira kojim će se definisati neophodni administrativni, pravni, finansijski, logistički i zdravstveni aspekti neće biti moguće realizovati sve predviđene aktivnosti za angažovanje pripadnika Vojske Crne Gore na brodovima Grčke mornarice u NATO pomorskoj operaciji „Sea Guardian“.
- Nepotpisivanjem Tehničkog aranžmana pripadnici Vojske Crne Gore ne bi mogli da uzmu učešće na brodovima Grčke mornarice u navedenoj operaciji i na taj način pruže doprinos očuvanju stabilnosti u ovom dijelu Evrope.
- U tekstu Tehničkog aranžmana sadržane su odredbe kojima se definišu međusobni odnosi, prava i obaveze potpisnica, pa je stoga njegovo potpisivanje neophodno kako bi pripadnici Vojske Crne Gore, kao dio kontingenta Oružanih snaga Grčke, mogli nesmetano da budu angažovani na brodovima Grčke mornarice u cilju učešća u NATO pomorskoj operaciji „Sea Guardian“ u Sredozemnom moru.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navedi usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Uzimajući u obzir sve veći značaj pomorskih linija za širu evroatlantsku bezbjednost, NATO je pokrenuo pomorsku operaciju „Sea Guardian“ u Sredozemnom moru. Namjera je da se na ovaj način ojača situaciona svijest o stanju u oblasti Mediterana, doprinese naporima u suočavanju prijetnjama od terorizma, ali i unaprijedi izgradnja kapaciteta partnerskih država ovog regiona. Upravo zahvaljujući operaciji „Sea Guardian“ NATO značajno doprinosi unapređenju pomorske bezbjednosti u Sredozemnom moru, zajedno sa drugim međunarodnim organizacijama i partnerskim državama regiona. Potpisivanjem ovog Tehničkog aranžmana Crna Gora će, kao kredibilna članica NATO alijanse, dati aktivan doprinos očuvanju stabilnosti i jačanju otpornosti u Mediteranu.
- Cilj koji se postiže ovim propisom jeste uspostavljanje pravnog osnova, koji za rezultat ima učešće pripadnika Vojske Crne Gore, u saradnji sa pripadnicima Oružanih snaga Grčke, u NATO operaciji „Sea Guardian“ na brodovima Grčke mornarice, što je u skladu sa pozicijom Crne Gore na međunarodnom planu i kredibilnim članstvom u NATO.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati „status quo“ opciju i

preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
Obrazložiti preferiranu opciju?

- "Status quo" nije održiva opcija, jer se kroz učešće pripadnika Vojske Crne Gore na brodovima Grčke mornarice doprinosi realizaciji Odluke Skupštine Crne Gore od 13. maja 2024. godine. U slučaju nepotpisivanja Tehničkog aranžmana, neće biti moguća realizacija pripreme za upućivanje i angažovanje pripadnika Vojske Crne Gore na brodovima Grčke mornarice radi učešća u NATO operaciji „Sea Guardian“ u Sredozemnom moru.
- Preferirana opcija – potpisivanje Tehničkog aranžmana kojim bi se regulisali prava i obaveze strana potpisnica u cilju nesmetane realizacije aktivnosti.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Ovaj Tehnički aranžman je preduslov za učešće pripadnika Vojske Crne Gore u NATO pomorskoj operaciji „Sea Guardian“ na brodovima Grčke mornarice, što će se realizovati kroz uspostavljanje saradnje sa OS Grčke. Na ovaj način Crna Gora će dati važan doprinos savezničkim nastojanjima usmjerenim na očuvanje pomorske stabilnosti u oblasti Sredozemnog mora, kao i izgradnji kapaciteta u pomorskom domenu. Pored navedenog, cilj operacije „Sea Guardian“ je i suočavanje sa terorističkim prijetnjama na moru. Takođe kroz angažman u ovoj NATO pomorskoj operaciji, na brodovima Grčke mornarice, pripadnici Vojske Crne Gore će dodatno unaprijediti saradnju, kako sa kolegama iz OS Grčke, tako i sa pripadnicima savezničkih i partnerskih oružanih snaga angažovanih na zadacima očuvanja mira i stabilnosti u Sredozemnom moru.
- Tehnički aranžman između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva nacionalne odbrane Republike Grčke u pogledu učešća i raspoređivanja osoblja Mornarice Vojske Crne Gore na brodovima Grčke mornarice tokom učešća u NATO operaciji „Sea Guardian“ ne izaziva troškove za građane i privredu. Ministarstvo odbrane je budžetom za 2025. godinu predvidjelo troškove za realizaciju navedene aktivnosti.
- Cilj učešća pripadnika Vojske Crne Gore u ovoj operaciji je doprinos očuvanju mira u Sredozemnom moru, kao i suočavanju sa djelovanjem terorističkih grupa koje mogu ugroziti stabilnost u pomorskom domenu. Takođe, Crna Gora će na ovaj način pokazati da je kredibilna članica Alijanse koja daje aktivan doprinos misijama i operacijama NATO.
- Potpisivanjem ovog Tehničkog aranžmana neće se stvoriti novi privredni subjekti na tržištu ni tržišna konkurencija.
- Ovaj Tehnički aranžman neće izazvati administrativna opterećenja, odnosno biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

- Za implementaciju Tehničkog aranžmana između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva nacionalne odbrane Grčke u pogledu učešća i raspoređivanja osoblja Mornarice Vojske Crne Gore na brodovima Grčke mornarice tokom učešća u NATO operaciji „Sea Guardian“, potrebno je izdvajanje sredstava iz budžeta Crne Gore. Budžetom Ministarstva odbrane za 2025. godinu za učešće pripadnika Vojske Crne Gore u NATO operaciji „Sea Guardian“ obezbijeđena su finansijska sredstva u ukupnom iznosu 30.378,00 eura. Sredstva su planirana na programu 13 029 „Vojska Crne Gore“, potprogramu 13 029 001 „Operacije“, aktivnost 13 029 001 001 „NATO operacije“ u okviru izdataka 4127, 4141, 4142 i 4143.
- Obezbjedjivanje finansijskih sredstava će biti potrebno u dužem vremenskom periodu, s obzirom da nije vremenski ograničeno učešće u ovoj operaciji.
- Realizacijom Tehničkog aranžmana ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Za realizaciju Tehničkog aranžmana obezbijeđena su sredstva u budžetu za 2025. godinu u ukupnom iznosu 30.378,00 eura. Takođe, ista će se planirati i u narednim godinama u zavisnosti od potreba za angažovanjem pripadnika VCG za učešće u NATO operaciji „Sea Guardian“.

- Nije predviđeno donošenje podzakonskih akata.
- Implementacijom Tehničkog aranžmana neće se ostvariti prihod za budžet Crne Gore.
- Planirana sredstva za isplatu naknada obračunata su u skladu sa Odlukom o utvrđivanju visine naknade pripadniku/ci Vojske Crne Gore za vrijeme učešća u NATO operaciji „Sea Guardian“ i procijenjenim troškovima na ime ostalih izdataka u operaciji.
- Nijesu postojali problemi u obračunu finansijskih izdataka.
- Tehnički aranžman se tek upućuje na mišljenje Ministarstvu finansija.
- Eventualne primjedbe ili sugestije će se naknadno uključiti, po dobijanju mišljenja od strane Ministarstva finansija.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.
- Nije korišćena eksterna ekspertska podrška.
- S obzirom na to da za implementaciju Tehničkog aranžmana nije predviđeno donošenje podzakonskih akata, nisu konsultovane grupe zainteresovanih strana ni u jednoj fazi RIA procesa.
- S obzirom na to da nijesu konsultovane grupe zainteresovanih strana nije bilo prijedloga i sugestija.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?
- Nema potencijalnih prepreka za realizaciju obaveza iz Tehničkog aranžmana.
- Sve potpisnice će voditi računa da se sve obaveze predviđene Tehničkim aranžmanom sprovedu planiranom dinamikom.
- Glavni indikatori kojima će se mjeriti ispunjavanje ciljeva se odnose na potpunu primjenu svih odredbi sadržanih u Tehničkom aranžmanu, a kako bi pripadnici Vojske Crne Gore mogli nesmetano da budu angažovani na brodovima Grčke mornarice u cilju učešća u NATO operaciji „Sea Guardian“ u Sredozemnom moru.
- Ministarstvo odbrane Crne Gore će biti nadležno za sprovođenje monitoringa i evaluaciju ovog Tehničkog aranžmana.

Datum i mjesto:

25.02.2025. godine, Podgorica



MINISTAR ODBRANE
Dragan Krapović

TEHNIČKI ARANŽMAN
IZMEĐU
MINISTARSTVA ODBRANE CRNE GORE
I
MINISTARSTVA NACIONALNE ODBRANE REPUBLIKE GRČKE
U POGLEDU
UČEŠĆA I RASPOREĐIVANJA OSOBLJA MORNARICE VOJSKE CRNE GORE NA
BRODOVIMA GRČKE MORNARICE TOKOM
UČEŠĆA U NATO OPERACIJI „SEA GUARDIAN“

PREAMBULA

Ministarstvo nacionalne odbrane Republike Grčke i Ministarstvo odbrane Crne Gore, u daljem tekstu „Strane“,

Imajući u vidu:

Odredbu Sporazuma o vojnoj saradnji između Ministarstva nacionalne odbrane Republike Grčke i Ministarstva odbrane Crne Gore od 07.11.2007.,

Sporazum između Strana u Organizaciji sjevernoatlantskog ugovora o statusu njihovih snaga, u daljem tekstu „NATO SOFA“,

Bezbjednost u okviru Sjevernoatlantskog pakta, C-M (2002) 49, od 17. juna 2002. i naknadne amandmane,

Prepoznajući misiju operacije „SEA GUARDIAN“ (U daljem tekstu: OSG) za sprovođenje operacije pomorske bezbjednosti (MSO) sa fokusom na identifikaciju situacije na moru (MSA) u cilju odvracanja i suzbijanja terorizma, kao i ublažavanja rizika od drugih prijetnji u OSG zajedničkoj zoni operacija (U daljem tekstu : JOA),

Uzimajući u obzir:

Da su obje Strane članice NATO-a,

Odredbe Konvencije Ujedinjenih nacija o pomorskom pravu, potpisane u Montego Beju 10. decembra 1982,

Namjera Crne Gore da učestvuje sa svojim mornaričkim osobljem na brodu Grčke mornarice, tokom OSG,

Posvećenost Republike Grčke da ugosti osoblje Mornarice Vojske Crne Gore na brodu Grčke mornarice, tokom OSG,

Potvrđujući da ovaj Tehnički aranžman (U daljem tekstu: TA) ne utiče na bilo koji od Međunarodnih sporazuma koji uključuju Crnu Goru ili Republiku Grčku,

S obzirom na primjenljivost, Strane su postigle sljedeće razumijevanje:

Član 1 **SVRHA I OBIM**

Svrha ovog TA je da se regulišu detalji ukrcavanja, boravka, dužnosti i obaveze osoblja Mornarice Vojske Crne Gore na brodovima Grčke mornarice tokom njihovog angažovanja u operaciji „Sea Guardian“ sa ciljem jačanja saradnje, pružanja doprinosa poboljšanju interoperabilnosti oružanih snaga učesnika i dostizanja NATO standarda.

Član 2

POSEBNE ODREDBE

1. Broj osoblja, specijalnosti i činove za ukrcavanje utvrđuje Mornarica Vojske Crne Gore uz saglasnost Grčke mornarice.
2. Osoblje koje učestvuje treba da ima adekvatne kvalifikacije i iskustvo u službi na moru, posebno u pogledu sprovođenja svih odgovarajućih mjera sigurnosne predostrožnosti tokom svog boravka na brodu Grčke mornarice.
3. Prije upućivanja broda u operaciju "Sea Guardian", Grčka mornarica će osoblju Mornarice Vojske Crne Gore dostaviti detaljan izvještaj o sigurnosnim i administrativnim standardima i procedurama.
4. Raspoređeno osoblje Mornarice Vojske Crne Gore treba da ima adekvatan nivo znanja engleskog jezika sa naglaskom na pomorsku terminologiju.

Član 3

ODGOVORNOSTI

1. Osoblje Mornarice Vojske Crne Gore koje učestvuje u operaciji "Sea Guardian" na brodovima Grčke mornarice ostaće pod punom komandom njenih nacionalnih vlasti.
2. Nacionalne vlasti će prenijeti taktičku kontrolu nad raspoređenim osobljem na komandanta broda Grčke mornarice.
3. Osoblje Mornarice Vojske Crne Gore, tokom svog boravka na brodu Grčke mornarice i njihovog izlaska na kopno, prilikom posjeta lukama, poštovaće zakone, običaje i tradiciju, a ponašaće se u skladu sa disciplinskim pravilima i propisima Grčke mornarice i odredbama člana VII NATO SOFA.
4. Osoblje koje se ne bude pridržavalo odredbi iz stava 3 ovog člana, lica koja se ne smatraju sposobnim za nastavak učešća iz zdravstvenih razloga i lica koja ne ispunjavaju uslove iz člana 2. ili ne ispunjavaju uputstva/komande komandanta broda, kao i ako su opozvani odlukom Mornarice Vojske Crne Gore, biće iskrcani i vraćeni u domovinu o trošku Crnogorske mornarice.
5. Grčka mornarica će blagovremeno obavijestiti Mornaricu Vojske Crne Gore o razlozima za iskrcavanje njenog osoblja iz stava 4. ovog člana.
6. Osoblju Mornarice Vojske Crne Gore se ne mogu dodijeliti drugačiji zadaci osim onih koji se odnose na njihovu specijalnost i iskustvo.
7. Za vrijeme njihovog boravka, na grčkom brodu nacionalni propisi o uniformi će ostati na snazi za osoblje Mornarice Vojske Crne Gore. Osoblje Mornarice Vojske Crne Gore može nositi posebnu odjeću/uniforme koju koristi Grčka mornarica.

8. Smještaj, obroci i svi povezani sadržaji na brodu Grčke mornarice će biti obezbijeđeni osoblju Mornarice Vojske Crne Gore bez ikakvih troškova u skladu sa njihovim činom i stažom (datum poslednjeg unapređenja) i neće se razlikovati u odnosu na osoblje Grčke mornarice.

Član 4

FINANSIJSKE ODREDBE – MEDICINSKA PODRŠKA

1. Crnogorska mornarica će snositi troškove za:
 - a. Prevoz osoblja i njihovog prtljaga iz Crne Gore u Grčku i nazad.
 - b. Smještaj koji je potreban prije i poslije ukrcavanja i iskrcaja.
 - c. Troškove prevoza oboljelih i/ili povrijeđenih u Crnu Goru.
 - d. Naknade za rad u inostranstvu za osoblje na brodu Grčke mornarice i tokom njegovog izlaska na kopno tokom posjeta brodskim lukama.
2. Grčka mornarica će snositi troškove za:
 - a. Lokalni prevoz osoblja Mornarice Vojske Crne Gore od mjesta dolaska do broda Grčke mornarice.
 - b. Ishranu i smještaj tokom boravka na brodu Grčke mornarice.
3. Grčka mornarica će besplatno pružati medicinske usluge osoblju Mornarice Vojske Crne Gore u okviru mogućnosti medicinskih jedinica na brodu Grčke mornarice. U slučaju hitne ili hirurške intervencije, Grčka mornarica će organizovati prevoz do najbližih vojnih medicinskih ustanova od zone operacije. Mornarica Vojske Crne Gore će pokriti troškove hospitalizacije, ukoliko bude potrebno.
4. Osoblje Mornarice Vojske Crne Gore treba da posjeduje i preda na uvid, prije ukrcavanja, zvaničnu medicinsku ispravu izdatu od strane nadležnih zdravstvenih organa Crne Gore, u kojoj se navodi njihovo dobro opšte zdravstveno stanje, bez bilo kakvog fizičkog oštećenja ili zarazne bolesti i evidencija o vakcinaciji u skladu sa propisima Svjetske zdravstvene organizacije. Dalji detalji će biti dogovoreni preko odgovarajućih kontakt osoba.
5. U slučaju mogućeg smrtnog ishoda na brodu ili tokom izlaska na kopno, akreditovani predstavnici crnogorskih vlasti imaće pristup dokumentima o uzrocima smrti osoblja, a grčke vlasti će pružiti neophodnu pomoć.

Član 5

PRAVNA PITANJA

1. Strane su se složile da se odreknu svih tužbi jedna protiv druge za štetu na imovini u vlasništvu ili onoj koja se koristi i za oštećenja ličnih stvari njihovih kontingenta koji pružaju podršku OSG-u, u skladu sa članom VIII NATO SOFA.
2. Strane će biti odgovorne za zahtjeve o naknadi štete nastale njihovim radnjama ili propustima i napravljene na teritoriji treće strane gdje je šteta nastala.

Član 6 **RAZMJENA I ZAŠTITA INFORMACIJA**

1. Strane će obezbijediti zaštitu informacija, dokumenata i podataka primljenih ili razmijenjenih tokom procesa implementacije ovog aranžmana, u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom.
2. Strane neće predati informacije, dokumente i podatke trećoj strani bez prethodne pismene saglasnosti strane koja ih je dostavila.
3. Informacije, dokumenti i podaci dobijeni ili razmijenjeni kroz saradnju prilikom sprovođenja ovog aranžmana neće se koristiti protiv interesa bilo koje Strane.
4. Sve povjerljive informacije NATO-a koje se razmjenjuju ili prikupljaju u vezi sa ovim TA biće korišćene, prenošene, čuvane, zaštićene i odložene na način kako je detaljno opisano u dokumentu „Bezbjednost u okviru Organizacije sjevernoatlantskog ugovora“, C-M (2002) 49, od 17. juna 2002. godine i naknadnih izmjena.

Član 7 **RJEŠAVANJE SPOROVA**

Svaki spor u vezi sa tumačenjem ili primjenom ovog aranžmana biće riješen konsultacijama između Strana, bez pribjegavanja arbitraži treće strane.

Član 8 **IZMJENE**

Svaka Strana može predložiti u pisanoj formi amandmane na bilo koju odredbu ovog aranžmana i u bilo koje vrijeme. Te izmjene i dopune, nakon što se obje strane dogovore u pisanoj formi, stupiće na snagu u skladu sa postupkom opisanim u članu 9.

Član 9 **ZAVRŠNE ODREDBE**

1. Ovaj aranžman stupa na snagu na dan kada ga Strane potpišu i važiće dok je na snazi Sporazum o vojnoj saradnji između Ministarstva nacionalne odbrane Republike Grčke i Ministarstva odbrane Crne Gore od 7. novembra 2007. godine.
2. Svaka Strana može otkazati ovaj aranžman u bilo kojem trenutku slanjem pismenog obavještenja drugoj Strani. Važenje ovog aranžmana prestaje devedeseti dan od datuma prijema obavještenja o otkazivanju.
3. U slučaju da postoje finansijska pitanja ili potraživanja, koja ostaju neriješena u trenutku otkazivanja, odredbe ovog aranžmana u vezi sa tim pitanjima ili potraživanjima ostaće na snazi dok se konkretna pitanja definitivno ne riješe.

4. U slučaju raskida ovog aranžmana, Strane su dužne da nastave da postupaju u skladu sa odredbama člana 6. ovog aranžmana.

Potpisan udana....., u po dva originala, na crnogorskom, grčkom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi podjednako vjerodostojni. U slučaju odstupanja u tumačenju, tekst na engleskom jeziku će imati prednost.

**U ime Ministarstva odbrane
Crne Gore**

_____potpis_____

_____Ime_____

_____Pozicija_____

_____Datum_____

_____Lokacija_____

**U ime Ministarstva nacionalne
odbrane Republike Grčke**

_____potpis_____

_____Ime_____

_____Pozicija_____

_____Datum_____

_____Lokacija_____

TECHNICAL ARRANGEMENT
BETWEEN
THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE OF THE HELLENIC REPUBLIC
AND
THE MINISTRY OF DEFENCE OF MONTENEGRO
REGARDING
THE PARTICIPATION AND DEPLOYMENT OF MONTENEGRIN NAVY
PERSONNEL ON BOARD HELLENIC NAVY SHIPS DURING
PARTICIPATION IN THE NATO OPERATION "SEA GUARDIAN"

PREAMBLE

The Ministry of National Defence of the Hellenic Republic and the Ministry of Defence of Montenegro, herein referred as "the Parties",

Having regard to:

The provision of the Agreement on military cooperation between Ministry of National Defence of the Hellenic Republic and the Ministry of Defence of Montenegro, dated 7th November 2007,

The agreement between the Parties to the North Atlantic Treaty regarding the Status of Their Forces, hereinafter referred as "NATO SOFA,

The Security within the North Atlantic Treaty Organization, C-M (2002) 49, dated 17 June 2002 and subsequent amendments,

Recognizing the Operation SEA GUARDIAN (OSG) mission to conduct a Maritime Security Operation (MSO) with focus on Maritime Situational Awareness (MSA) in order to deter and counter terrorism, as well as to mitigate the risks of other threats in the OSG Joint Area of Operations (JOA),

Taking into account:

That both Parties are NATO members,

The provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea, signed on Montego Bay on 10 December 1982,

The intention of Montenegro to participate with navy personnel on board Hellenic Navy ship during OSG,

The commitment of Greece to host the Montenegrin navy Personnel onboard Hellenic Navy ship, during OSG,

Acknowledging that this Technical Arrangement (TA) does not affect any of the International Agreements involving Montenegro or Hellenic Republic,

Considering the applicability, the Parties have reached the following understanding:

Article 1 PURPOSE and SCOPE

The purpose of this Technical Arrangement is to settle the details of embarkation, staying, duties and obligation of Montenegrin Navy personnel onboard of the Hellenic Navy ships during their deployment in Operation Sea Guardian with the aim at strengthening cooperation, contributing to the improvement of the interoperability of the Armed Forces of the Participants and meeting NATO standards.

Article 2

SPECIFIC PROVISIONS

1. The number of personnel, specialties and ranks for embarkation are to be determined by the Montenegrin Navy subject to the consent of the Hellenic Navy.
2. The participating personnel is to be adequately qualified and experienced of service at sea, especially regarding the implementation of all the appropriate safety precautions during its stay on board of the Hellenic Navy ship.
3. Prior to the Ship's deployment into Operation Sea Guardian, the Hellenic Navy will provide to the Montenegrin Navy personnel a detailed brief on safety and administration standards and procedures.
4. The deployed Montenegrin Navy personnel should have an adequate level of English language proficiency with an emphasis on naval terminology.

Article 3

RESPONSIBILITIES

1. Montenegrin Navy personnel participating in Operation Sea Guardian on board of the Hellenic Navy ship's shall remain under the full command of its national authorities.
2. National authorities shall transfer the tactical control of the deployed personnel to the Commanding Officer of the Hellenic Navy ship.
3. Personnel of Montenegrin Navy, during its stay on board Hellenic Navy ship and its leave ashore in port visits, will obey laws, customs and traditions and will behave according to disciplinary rules and regulations of the Hellenic Navy and the provisions of article VII of NATO SOFA.
4. Personnel that will not comply with tile paragraph 3 stipulations of this article, those considered unfit to continue their participation for medical reasons or those that do not meet the requirements referred in above Article 2 or do not comply with instructions/commands of the ship's Commanding Officer, as well as those recalled by decision of the Montenegrin Navy, will be disembarked from and repatriated at the expense of Montenegrin Navy.
5. Hellenic Navy will inform, in due time, the Montenegrin Navy about the reasons imposing disembarkation of its personnel, according to paragraph 4 of this article.
6. Montenegrin Navy personnel cannot be assigned tasks other than those related to its specialty and experience.
7. During their stay on board the Hellenic Ship, the national uniform regulations will remain in force for Montenegrin Navy personnel. Montenegrin Navy Personnel may wear special clothing / apparel used by Hellenic Navy.

8. Accommodation, meals and all related facilities on board Hellenic Ship will be provided to Montenegrin Navy personnel at no cost in accordance with its rank and seniority (last date of promotion) and they will not vary from those of the respective Hellenic Navy personnel.

Article 4

FINANCIAL PROVISIONS - MEDICAL SUPPORT

1. Montenegrin Navy will cover:
 - a. The Personnel and its luggage transportation from Montenegro to Greece and backwards.
 - b. Accommodation required prior and after embarkation or disembarkation.
 - c. Expenses concerning the transportation of the sick and/or injured to Montenegro.
 - d. Foreign service emoluments for the Personnel on board Hellenic Ship and during its leave ashore in ship's port visits.
2. Hellenic Navy will cover:
 - a. Local transportation of Montenegrin Navy Personnel from the point of arrival to the Hellenic Navy ship.
 - b. Board and lodging expenses during its stay on board Hellenic Ship.
3. Hellenic Navy will provide medical treatment to the Montenegrin Navy personnel free of charge within the capabilities of medical facilities on board Hellenic Ship. In case of emergency or surgical treatment, Hellenic Navy will arrange transportation to the Area of Operation the nearest military medical facilities. Montenegrin Navy will cover the cost of hospitalization, if necessary.
4. Montenegrin Navy personnel should carry and demonstrate, prior to the embarkation, an official medical document issued by the appropriate Medical Authorities of Montenegro, indicating their good general health condition, the lack of any physical defect or contagious diseases and their vaccination records in accordance with the World Health Organization regulations. Further details will be settled through respective Points of Contact.
5. In case of possible fatality on board or during the leave ashore, accredited representatives of Montenegrin authorities will have access to documents regarding the death causes of the Personnel. Therefore, Hellenic authorities will provide the necessary assistance.

Article 5

LEGAL ISSUES

1. Parties have agreed to waive all claims against each other for damage to property owned or used by and injury to personnel belongings to their contingents in support to OSG, in accordance with article VIII of NATO SOFA.
2. Parties will be responsible for claims for damages arising out of their acts or omissions and made in territory of a third party in which the damage in question occurred.

Article 6
EXCHANGE AND PROTECTION OF INFORMATION

1. The Parties will provide the protection of information, documents and data either received or exchanged during the implementation process of this Arrangement, in accordance with their respective national legislation.
2. The Parties will not hand over the information, documents and data to a Third Party without a prior written consent of the Party which provided them.
3. The information, documents and data either received or exchanged through the cooperation on the implementation of this Arrangement, will not be used against the interest of any Party.
4. All NATO classified information exchanged or generated in connection with this TA will be used, transmitted, stored, handled, safeguarded and disposed of as detailed in the document "Security Within the North Atlantic Treaty Organization", C-M (2002) 49, dated 17 June 2002 and subsequent amendments.

Article 7
DISPUTE SETTLEMENT

Any dispute related to the interpretation or application of this Arrangement will be settled by consultations between the Parties, without recourse to third party arbitration.

Article 8
AMENDMENTS

Either Party may propose in writing amendments to any provision of the present Arrangement at any time. Those amendments, once agreed by both Parties, in writing, will enter into force in accordance with the procedure described in Article 9.

Article 9
FINAL PROVISIONS

1. This Arrangement shall enter into force on the date of its signature by the Parties and will remain into effect as far as the Agreement on military cooperation between Ministry of National Defence of the Hellenic Republic and the Ministry of Defence of Montenegro, dated 7th November, 2007, remains in force.
2. Either Party may denounce this Arrangement at any time by providing a written notice to the other Party. The validity of this Arrangement shall cease ninety days from the date of the receipt of the denunciation notification.
3. In the event that there are financial issues or claims, which remain unresolved at the time of denunciation, the provisions of this Arrangement related to those issues or claims shall remain in force until the specific issues are definitely settled.

4. In the case of termination of this Arrangement, the Parties are obliged to keep acting in compliance with the provisions of Article 6 of this Arrangement.

Signed inon....., in two originals, each in Montenegrin, Greek and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence of interpretation, the English text will prevail.

**On behalf of the Ministry of Defence
of Montenegro**

signature_____

Name_____

Title_____

Date_____

Location_____

**On behalf of the Ministry of
National Defence
of The Hellenic Republic**

signature_____

Name_____

Title_____

Date_____

Location_____